

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

**Brüssel, 19. detsember 2025
(OR. en)**

**2025/0329(COD)
LEX 2491**

**PE-CONS 60/1/25
REV 1**

**ENV 1284
CLIMA 559
FORETS 129
AGRI 648
RELEX 1559
CODEC 1931**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA MUUDETAKSE
MÄÄRUST (EL) 2023/1115 ETTEVÕTJATE JA KAUPLEJATE TEATAVATE
KOHUSTUSTE OSAS**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) .../...,**

19. detsember 2025,

**millega muudetakse määrust (EL) 2023/1115
ettevõtjate ja kauplejate teatavate kohustuste osas**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

---

¹ *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

² Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2025. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. detsembri 2025. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1115³ võeti vastu raadamise ja metsade degradeerumise vähendamiseks. Sellega on kehtestatud õigusnormid, mis käsitlevad selle I lisas loetletud asjaomaste toodete, mis sisaldavad või mille puhul on söötmiseks või valmistamiseks kasutatud konkreetset saadust, nimelt veised, kakao, kohv, õlipalm, kummi, soja ja puit, liidu turule laskmist ja liidu turul kättesaadavaks tegemist ning liidust eksportimist. Eelkõige on kõnealuse määruse eesmärk tagada, et nimetatud saadused ja asjaomased tooted lastakse liidu turule või tehakse seal kättesaadavaks või neid eksporditakse ainult siis, kui need on raadamisvabad, on toodetud kooskõlas tootjariigi asjakohaste õigusaktidega ja hõlmatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooniga.

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1115, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud saaduste ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 206, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj>).

- (2) Vastavalt määrusele (EL) 2023/1115 on komisjon tihedas koostöös liikmesriikide ja muude sidusrühmadega välja töötanud infosüsteemi hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide esitamiseks (edaspidi „infosüsteem“). Sidusrühmad on olnud kaasatud arendusprotsessi, et tagada infosüsteemi tõhusus ja kooskõla ettevõtjate vajadustega. Infosüsteem käivitati 4. detsembril 2024; selle kaudu saavad ettevõtjad, kauplejad, kes ei ole mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (edaspidi „mitte-VKEdest kauplejad“), ja nende volitatud esindajad esitada hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioone. Kõige hiljutisemate prognooside põhjal infosüsteemis eeldatavate toimingute arvu ja eeldatava suhtluse kohta on süsteemi koormust oluliselt ümber hinnatud, kuna näib, et infosüsteemi kasutatakse oodatust palju rohkem.
- (3) Samal ajal näitasid 2024. aasta aruande „Euroopa konkurentsivõime tulevik“ järeldused, et reeglite aina suurenev arvukus ja keerukus piiravad liidu ettevõtjate tegutsemisruumi ja takistavad nende konkurentsivõime säilimist. Ka kaubanduspartnerid on väljendanud muret reeglite keerukuse pärast. Seda arvesse võttes tuleks teatavaid määruses (EL) 2023/1115 sätestatud menetlusi ja nõudeid lihtsustada ning kaotada ettevõtjatele kehtestatud tarbetud regulatiivsed nõuded, säilitades samas kõnealuse määruse eesmärgid.
- (4) Lisaks tuleks lihtsustamispuudluste raames vähendada halduskoormust, mis tuleneb kohustustest, mis on kehtestatud tarneahela hilisema etapi osalistele, kes ei ole mikro-, väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad, ning esmatootjast mikro- või väikeettevõtjatele, kes toodavad ja lasevad turule oma tooteid.

- (5) Selleks et tagada õigusselgus tarneahela järgmistes etappides ning vähendada veelgi aruandlusnõudeid ja infosüsteemi vastavat koormust, tuleks kehtestada uus kategooria „tarneahela hilisema etapi ettevõtja“. Selliste tarneahela hilisema etapi ettevõtjate kohustused peaksid olema identsed kauplejate kohustustega. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjatelt ega kauplejatelt ei tohiks hoolsuskohustuse täitmise kontrollimist ega hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide esitamist nõuda, mis vähendaks märkimisväärselt aruandlusnõudeid ja infosüsteemiga suhtlemiseks vajalike toimingute arvu.
- (6) Tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjatel ja mitte-VKEdest kauplejal on märkimisväärne mõju tarneahelatele ja oluline osa selle tagamisel, et tarneahelad oleksid raadamisvabad. Seepärast tuleks neilt siiski nõuda registreerumist infosüsteemis. Samal ajal peaks esimene tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja, olenemata sellest, kas ta on väikese või keskmise suurusega ettevõtja, ka edaspidi tagama täieliku jälgitavuse, kogudes hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide viitenumbreid ning mikro- või väiketootjatele määratud deklaratsioonide tunnuskoode. Viitenumbrite kogumise ja säilitamise kohustust tuleks kohaldada ainult esimese tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja suhtes ning seda ei tohiks kohaldada teiste tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ega kauplejate suhtes, kes asuvad tarneahelas tagapool.

- (7) Suurusest olenemata kuuluvad kõik ettevõtjad, kes lasevad asjaomaseid tooteid turule või ekspordivad neid, määruse (EL) 2023/1115 kohaldamisalasse. See paneb halduskoormuse mikro- või väiketootjatele, kes lasevad turule või ekspordivad oma tooteid. Selleks et lahendada probleemid, mis on seotud oma tooteid tootvate ja turule laskvate mikro- või väikeettevõtjatega, ning vähendada veelgi infosüsteemi koormust, on vaja kehtestada uus alamkategoria ettevõtjatest, kelle suhtes hoolduskohustuse täitmise deklaratsiooni esitamise kohustust ei kohaldata. See uus alamkategoria „esmatootjast mikro- või väikeettevõtja“ peaks hõlmama füüsilisi isikuid või mikro- või väikeettevõtjaid, kes asuvad riigis, mis on liigitatud käesoleva määruse (EL) 2023/1115 kohaselt väikese riskiga riigiks, ning kes lasevad turule või ekspordivad asjaomaseid tooteid, mida nad on ise kõnealuses riigis tootnud, see tähendab on asjaomastes toodetes sisalduvad saadused ise kasvatanud või neid viljelnud asjaomastel maatükkidel või on need sealt korjanud või varunud või on veiste puhul kasvatanud asjaomases ettevõttes. Esmatootjast mikro- või väikeettevõtja määratlusega peaksid olema hõlmatud nii liidus kui ka väljaspool liitu asuvad ettevõtjad.

- (8) Selleks et määruse (EL) 2023/1115 eesmärgid tulemuslikult saavutada, nimelt suuta tagada jälgitavus kogu tarneahelas, millega tagatakse, et turule lastavad tooted on raadamisvabad, tuleks esmatootjast mikro- või väikeettevõtjatelt siiski nõuda, et nad esitaksid infosüsteemis ühekordse lihtsustatud deklaratsiooni. Kui esmatootjast mikro- või väikeettevõtja on esitanud lihtsustatud deklaratsiooni, peaks teabesüsteem väljastama deklaratsiooni tunnuskoodi. See deklaratsiooni tunnuskoode peaks olema kaasas asjaomaste toodetega, mida esmatootjast mikro- või väikeettevõtja turule laseb või ekspordib. Selleks et määruse (EL) 2023/1115 kohased jälgitavusnõuded ja eesmärgid oleksid endiselt täidetud, peaks lihtsustatud deklaratsioonis sisalduv teave võimaldama infosüsteemipoolset automaatset riskihindamist ning hõlbustama pädevate asutuste tehtavat kontrolli kooskõlas riskipõhise lähenemisviisiga. Samuti peaks see teave kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega olema võimalikult suures ulatuses nähtav tarneahela hilisema etapi osalistele.
- (9) Lihtsustamispüüdluste raames tuleks vähendada halduskoormust, mis tuleneb esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate kohustusest esitada ühekordne lihtsustatud deklaratsioon vastavalt käesoleva määrusega muudetud määruse (EL) 2023/1115 artiklile 4a ja koguda teavet vastavalt selle artikli 9 lõikele 1, võimaldades neil asendada maatükkide asukohatuvastus postiaadressiga, millel asuvad maatükid, või selle ettevõtte postiaadressiga, kus on toodetud asjaomased saadused, mida asjaomane toode sisaldab või mida on selle valmistamisel kasutatud, tingimusel et postiaadress vastab selgelt asjaomaste maatükkide või ettevõtte geograafilisele asukohale. See annab esmatootjast mikro- või väikeettevõtjatele võimaluse vabalt valida, kas esitada maatükkide asukohatuvastus või maatükkide või asjaomase ettevõtte postiaadress.

- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/429⁴ on liidus asuvate esmatootjast veisekasvatavate suhtes juba kehtestatud jälgitavus- ja aruandlusnõuded, mis on samaväärsed määruse (EL) 2023/1115 kohaselt kehtestatud nõuetega. Asjakohaseid andmeid säilitatakse liikmesriikide riiklikes andmebaasides. Seepärast on asjakohane vabastada esmatootjast mikro- või väikeettevõtjad lihtsustatud deklaratsiooni esitamise kohustusest, kui nõutav teave on sellistes andmebaasides juba kättesaadav ning liikmesriigid teevad asjakohased andmed infosüsteemis kättesaadavaks. Seda vabastust tuleks kohaldada ka muude sektorite esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate suhtes, kui liidu või liikmesriikide õigusaktidega on ette nähtud samaväärsed jälgitavus- või aruandluskohustused, tingimusel et samad tingimused on täidetud.
- (11) Nagu on selgitatud juhenddokumendis raadamisvabade toodete määruse (EL) 2023/1115 kohta⁵, tuleks juhtudel, kui tegevus on mitteoluline, ning kõiki kaalul olevaid asjaolusid arvestades järgida proportsionaalsuse põhimõtet. Aeg-ajalt toimuvat laialdast või aeg-ajalt toimuvat väikesemahulist metsakarjatamist ei tuleks käsitada kasutamisenägemiselt põllumajanduslikul otstarbel, kui tootmine ja sellega seotud tegevus ei avalda metsa elupaigale kahjulikku mõju.

---

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj>).

⁵ ELT C, C/2025/4524, 12.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/4524/oj>.

- (12) Selleks et tagada õigusselgus, et kõik mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, olenemata nende õiguslikust vormist, võivad saada kasu määruse (EL) 2023/1115 mikro-, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid käsitlevatest lihtsustatud sätetest, tuleks muuta mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlust, selgitamaks, et õiguslik vorm ei peaks omama tähtsust selle kindlaksmääramisel, kas füüsiline või juriidiline isik vastab määratlusele. Seda tuleks selgitada ka esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate puhul. Lisaks peaks esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate määratlus hõlmama ettevõtjaid, kes ületavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁶ artikli 3 lõikes 1 ja lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kolme kriteeriumi seast vähemalt kahte piirmäära, kuid kes suudavad tõendada, et see osa nende bilansimahust, netokäibest ja keskmisest töötajate arvust aruandeaasta jooksul, mis on seotud asjaomaste saaduste ja toodetega, ei ületa kõnealuse kolme kriteeriumi seast vähemalt kahte piirmäära.

---

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

- (13) Määruses (EL) 2023/1115 on sätestatud kõnealuse määruse läbivaatamisega seotud sätted ja nendega antakse komisjonile volitused esitada mitu mõjuhindangut, millele asjakohasel juhul lisatakse seadusandlikud ettepanekud. Võttes arvesse, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/3234⁷ lükati määruse (EL) 2023/1115 kohaldamise alguskuupäev edasi, ei saa määruse (EL) 2023/1115 kohaldamisala võimalikku laiendamist hinnata ilma tõenditeta kõnealuse määruse kohaldamise kohta ja selle mõju kohta raadamisele ja metsade degradeerumisele, ettevõtjatele ja kauplejatele, eelkõige VKEdele, ning kaubavoogudele. Seetõttu tuleks kaotada määruses (EL) 2023/1115 sätestatud kohustused, mis on seotud mõjuhindangutega, mille komisjon peab läbi viima. Kõnealuseid mõjuhindanguid tuleks käsitleda määruse (EL) 2023/1115 üldise läbivaatamise raames. Määruses (EL) 2023/1115 osutatud üldise läbivaatamise kuupäev peaks olema 30. juuni 2030, et läbivaatamisel saaks arvesse võtta kõnealuse määruse täitmise tagamisel saadud kogemusi. Selleks et kajastada ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate muudetud kohustusi, tuleks üldise läbivaatamise raames hinnata ka kõnealuste muudatuste mõju määruse (EL) 2023/1115 üldeesmärkide saavutamisele.

---

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2024. aasta määrus (EL) 2024/3234, millega muudetakse määrust (EL) 2023/1115 kohaldamise alguskuupäeva käsitlevate sätete osas (ELT L, 2024/3234, 23.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3234/oj>).

- (14) Enne määruse (EL) 2023/1115 üldist läbivaatamist, mis tuleb lõpule viia 30. juuniks 2030, peaks komisjon ettevõtjate ja kauplejate kohustuste lihtsustamise huvides vaatama läbi kõnealuse määruse lihtsustused ja esitama 30. aprilliks 2026 aruande. Aruandes tuleks hinnata kõnealuse määrusega kaasnevat halduskoormust ja mõju, eelkõige mikro- või väikeettevõtjatele. Lisaks peaks komisjon aruandes osutama võimalikele viisidele, kuidas lahendada tuvastatud probleemid muu hulgas tehniliste suuniste, IT-süsteemi täiustamise ja delegeeritud õigusaktide või rakendusaktide abil kooskõlas määruses (EL) 2023/1115 sätestatud volitustega, ning lisama aruandele asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku.
- (15) Määruse (EL) 2023/1115 nende sätete kohaldamise alguskuupäeva, millega kehtestatakse ettevõtjate, kauplejate ja pädevate asutuste kohustused, nimelt need, millele on osutatud kõnealuse määruse artikli 38 lõikes 2, tuleks 12 kuu võrra edasi lükata. See on vajalik selleks, et kolmandad riigid, liikmesriigid, ettevõtjad ja kauplejad saaksid olla täielikult valmis, eelkõige selleks, et kõnealused ettevõtjad ja kauplejad saaksid oma kohustusi täielikult täita.

- (16) Võttes arvesse määruse (EL) 2023/1115 artikli 38 lõikes 2 sätestatud kohaldamise alguskuupäeva edasilükkamist 12 kuu võrra, tuleks vastavalt kohandada muude omavahel seotud sätete kuupäevi, eelkõige seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 995/2010⁸ kehtetuks tunnistamisega ning määruse (EL) 2023/1115 kohaldamise edasilükkamisega füüsiliste isikute ja mikro- või väikeettevõtjate suhtes. Selleks et anda piisavalt aega Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtsel teeninduskeskkonnal põhineva elektroonilise liidese tehnilise arengu kooskõlastamiseks käesoleva määrusega muudetud määruse (EL) 2023/1115 nõuetega, tuleks elektroonilise liidese kasutuselevõtu kuupäeva vastavalt kohandada.
- (17) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt lihtsustada teatavaid aruandluskohustusi ja ühtlustada ajakavu, säilitades samas määruse (EL) 2023/1115 eesmärgid, ei suuda liikmesriigid saavutada, vaid neid saab saavutada ainult liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (18) Määrust (EL) 2023/1115 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

---

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/995/oj>).

- (19) Käesolev määrus peaks jõustuma võimalikult kiiresti, kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, et tagada käesoleva määruse jõustumine enne määruse (EL) 2023/1115 praegust kohaldamiskuupäeva.
- (20) Võttes arvesse sihipäraste lihtsustuste vastuvõtmise ja määruse (EL) 2023/1115 kohaldamise alguse edasilükkamise kiireloomulisust, peetakse asjakohaseks teha erand Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokolli nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 sätestatud kaheksa nädala pikkusest tähtajast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1
Määruse (EL) 2023/1115 muutmine

Määrust (EL) 2023/1115 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 15 asendatakse järgmisega:

„15) „ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes äritegevuse käigus laseb asjaomased tooted turule või ekspordib neid, v.a tarneahela hilisema etapi ettevõtja;“;

b) lisatakse järgmised punktid:

„15a) „esmatootjast mikro- või väikeettevõtja“ – ettevõtja, kes on füüsiline isik või vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL* artikli 3 lõike 1 ja lõike 2 esimese lõigu tähenduses mikroettevõtja või väikeettevõtja, olenemata tema õiguslikust vormist, kes asub riigis, mis on liigitatud kooskõlas käesoleva määruse artikliga 29 väikese riskiga riigiks, ning kes laseb äritegevuse käigus turule või ekspordib asjaomaseid tooteid, mida kõnealune ettevõtja on ise kasvanud või viljelnud asjaomastel maatükkidel või on need sealt korjanud või varunud või on veiste puhul kasvanud asjaomases ettevõttes, mis asub kõnealuses riigis; see hõlmab ettevõtjaid, kes ületavad direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõikes 1 ja lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kolme kriteeriumi seast vähemalt kahte piirmäära, kuid kes suudavad tõendada, et see osa nende bilansimahust, netokäibest ja keskmisest töötajate arvust aruandeaasta jooksul, mis on seotud asjaomaste saaduste ja toodetega, ei ületa kõnealuse kolme kriteeriumi seast vähemalt kahte piirmäära;

15b) „tarneahela hilisema etapi ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes äritegevuse käigus laseb turule või ekspordib asjaomaseid tooteid, mille valmistamisel on kasutatud asjaomaseid tooteid, mis kõik on hõlmatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni või lihtsustatud deklaratsiooniga;

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).“;

c) punkt 17 asendatakse järgmisega:

„17) „kaupleja“ – tarneahelas osalev isik, välja arvatud ettevõtja või tarneahela hilisema etapi ettevõtja, kes äritegevuse käigus teeb asjaomased tooted turul kättesaadavaks;“;

d) punkt 19 asendatakse järgmisega:

„19) „äritegevuse käigus“ – töötlemise eesmärgil, äri- või mitteäriilistele tarbijatele turustamiseks, või ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja enda ettevõttes kasutamiseks;“;

e) punkt 22 asendatakse järgmisega:

„22) „volitatud esindaja“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes on vastavalt artiklile 6 saanud ettevõtjalt kirjaliku volituse täita tema nimel kindlaksmääratud ülesandeid, mis on seotud ettevõtja käesolevast määrusest tulenevate kohustustega;“;

f) punkt 30 asendatakse järgmisega:

„30) „mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad“ ehk „VKEd“ – mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõike 1, lõike 2 esimese lõigu ja lõike 3 tähenduses, olenemata nende õiguslikust vormist;“.

2) Artikli 3 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) need on hõlmatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni või lihtsustatud deklaratsiooniga, nagu on nõutud käesoleva määruse asjakohastes sätetes.“

3) 2. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„2. peatükk

Ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja ja kaupleja kohustused“.

4) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Hoosuskohustuse täitmise deklaratsiooni esitamisega pädevatele asutustele või esmatootjast mikro- või väikeettevõtja puhul artiklis 4a osutatud lihtsustatud deklaratsiooni esitamisega võtab ettevõtja endale vastutuse asjaomase toote vastavuse eest artiklile 3. Ettevõtjad säilitavad hoosuskohustuse täitmise deklaratsioone viis aastat alates kuupäevast, mil deklaratsioon artiklis 33 osutatud infosüsteemi kaudu kättesaadavaks tehti.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Ettevõtjad, kes saavad asjakohast uut teavet või saavad teadlikuks sellisest uuest teabest, sealhulgas põhjendatud kahtlustest, et asjaomane toode, mille nad on turule lasknud, võib mitte vastata käesoleva määruse nõuetele, teatavad sellest viivitamata selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus nad asjaomase toote turule lasid, ning tarneahela hilisema etapi ettevõtjatele ja kauplejatele, kellele nad asjaomast toodet tarnisid. Eksportimise korral teatavad ettevõtjad sellest tootjariigiks oleva liikmesriigi pädevale asutusele.“;

c) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Ettevõtjad edastavad nende poolt turule lastud või eksporditud asjaomaste toodete tarneahela hilisema etapi ettevõtjatele ja tarneahelas tagapool asuvatele kauplejatele asjaomaste toodetega seotud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide viitenumbrid või kohaldatavuse korral deklaratsiooni tunnuskoodi.“;

d) lõiked 8, 9 ja 10 jäetakse välja.

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 4a

Lihtsustatud kord esmatootjast mikro- või väikeettevõtjatele

1. Artikli 4 lõikes 2, lõike 3 teises lauses ning lõike 4 punktis c sätestatud kohustusi ei kohaldata esmatootjast mikro- või väikeettevõtja suhtes.
2. Esmatootjast mikro- või väikeettevõtjad esitavad enne asjaomaste toodete turule laskmist või ekspordimist artiklis 33 osutatud infosüsteemis ühekordse lihtsustatud deklaratsiooni. Kõnealustele ettevõtjatele määratakse pärast ühekordse lihtsustatud deklaratsiooni esitamist deklaratsiooni tunnuskood.
3. Esmatootjast mikro- või väikeettevõtjad esitavad lihtsustatud deklaratsiooni esitamisel artiklis 33 osutatud infosüsteemis III lisas sätestatud teabe. Nad võivad ajakohastada lihtsustatud deklaratsioonis sisalduvat teavet pärast mis tahes suuremaid muudatusi esitatud teabes.

4. Kui kogu III lisas loetletud teave on kättesaadav liidu või liikmesriikide õiguse alusel loodud süsteemis või andmebaasis, v.a artiklis 33 osutatud infosüsteem, ei nõuta esmatootjast mikro- või väikeettevõtjatelt käesoleva artikli lõike 2 kohase ühekordse lihtsustatud deklaratsiooni esitamist. Liikmesriigid teevad selle teabe ettevõtja kohta kättesaadavaks artiklis 33 osutatud infosüsteemis. Esmatootjast mikro- või väikeettevõtja laseb asjaomased tooted liidu turule või ekspordib neid alles pärast seda, kui talle on määratud deklaratsiooni tunnuscode.
5. Esmatootjast mikro- või väikeettevõtja puhul võib artikli 9 lõike 1 punktis d osutatud asukohatuvastuse asendada postiaadressiga, millel asuvad kõik maatükid, või selle ettevõtte postiaadressiga, kus on toodetud asjaomased saadused, mida asjaomane toode sisaldab või mida on selle valmistamisel kasutatud.“

6) Artiklid 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

Tarneahela hilisema etapi ettevõtja ja kaupleja kohustused

1. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad lasevad asjaomased tooted turule, teevad need turul kättesaadavaks või ekspordivad neid üksnes juhul, kui neil on lõikes 3 nõutud teave.

2. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad, kes ei ole VKEd, (edaspidi „tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjad“) ja kauplejad, kes ei ole VKEd, (edaspidi „mitte-VKEdest kauplejad“) registreerivad end artiklis 33 osutatud infosüsteemis enne asjaomaste toodete turule laskmist, turul kättesaadavaks tegemist või eksportimist.
3. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad koguvad ja säilitavad järgmist teavet asjaomaste toodete kohta, mille nad kavatsevad turule lasta, turul kättesaadavaks teha või eksportida:
  - a) nende ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate või kauplejate nimi, registreeritud kaubanimi või registreeritud kaubamärk, postiaadress, e-posti aadress ja internetiaadress (kui see on olemas), kes on neile asjaomaseid tooteid tarninud, ning, üksnes juhul, kui nende tarnija on ettevõtja, kõnealuste toodetega seotud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide viitenumbrid või deklaratsioonide tunnuskoodid;
  - b) nende tarneahela hilisema etapi ettevõtjate või kauplejate nimi, registreeritud kaubanimi või registreeritud kaubamärk, postiaadress, e-posti aadress ja internetiaadress (kui see on olemas), kellele nad on asjaomaseid tooteid tarninud.
4. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad säilitavad lõikes 3 osutatud teavet vähemalt viis aastat alates turule laskmise, turul kättesaadavaks tegemise või eksportimise kuupäevast ning esitavad taotluse korral selle teabe pädevatele asutustele.

5. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad, kes saavad asjakohast uut teavet või saavad teadlikuks sellisest uuest teabest, sealhulgas põhjendatud kahtlustest, et asjaomane toode, mille nad on turule lasknud või turul kättesaadavaks teinud, võib mitte vastata käesoleva määruse nõuetele, teatavad sellest viivitamata selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus nad asjaomase toote turule lasid või turul kättesaadavaks tegid, ning tarneahela hilisema etapi ettevõtjatele ja kauplejatele, kellele nad asjaomast toodet tarnisid. Eksportimise korral teatavad tarneahela hilisema etapi ettevõtjad sellest tootjariigiks oleva liikmesriigi pädevale asutusele.
6. Kui tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjad ja mitte-VKEdest kauplejad saavad enne asjaomaste toodete turule laskmist või turul kättesaadavaks tegemist või eksportimist asjakohast teavet või saavad teadlikuks sellisest teabest, mis näitab, et asjaomane toode ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele, teatavad nad sellest viivitamata nende liikmesriikide pädevatele asutustele, kus nad kavatsevad asjaomast toodet turule lasta või turul kättesaadavaks teha või kust nad kavatsevad asjaomast toodet eksportida. Põhjendatud kahtluste korral peavad nad kindlaks tegema, et hoolsuskohustust täideti ja riski ei tuvastatud või et tuvastatud risk on väheoluline. Nad ei tohi asjaomaseid tooteid turule lasta, turul kättesaadavaks teha ega eksportida, välja arvatud juhul, kui kontrollimise käigus ilmneb, et nõuetele mittevastavuse risk puudub või on väheoluline.
7. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad osutavad pädevatele asutustele igakülgset vajalikku abi, et hõlbustada artikli 19 kohast kontrollimist, sealhulgas tagavad juurdepääsu ruumidele ning teevad kättesaadavaks dokumendid ja andmed.

Artikkel 6

Volitatud esindaja

1. Ettevõtjad võivad volitada volitatud esindajat esitama nende nimel artikli 4 lõike 2 kohase hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni või artikli 4a lõike 2 kohase lihtsustatud deklaratsiooni. Sellisel juhul jääb ettevõtja vastutavaks selle eest, et asjaomane toode vastaks artiklile 3.
2. Volitatud esindaja esitab taotluse korral pädevatele asutustele volituse koopia ühes liidu ametlikus keeles ja koopia selle liikmesriigi riigikeeles, kus hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni või lihtsustatud deklaratsiooni menetletakse, või kui see ei ole võimalik, inglise keeles.
3. Ettevõtja, kes on füüsiline isik või mikroettevõtja, võib volitada järgmise tarneahela hilisema etapi ettevõtja või tarneahelas tagapool asuva kaupleja, kes ei ole füüsiline isik ega mikroettevõtja, tegutsema volitatud esindajana. Selline järgmine tarneahela hilisema etapi ettevõtja või tarneahelas tagapool asuv kaupleja ei lase asjaomaseid tooteid turule, ei tee neid turul kättesaadavaks ega ekspordi neid ilma, et ta esitaks kõnealuse ettevõtja nimel artikli 4 lõike 2 kohase hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni või esmatoonijast mikro- või väikeettevõtja nimel lihtsustatud deklaratsiooni artiklis 33 osutatud infosüsteemis. Sellisel juhul jääb ettevõtja, kes on füüsiline isik või mikroettevõtja, vastutavaks selle eest, et asjaomane toode vastaks artiklile 3.“

7) Artikli 8 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Enne asjaomaste toodete turule laskmist või eksportimist peavad ettevõtjad täitma hooldsuskohustust kõigi asjaomaste toodete puhul.“

8) Artikli 9 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) asjaomaste toodete kogus; turule sisenevate või turult väljuvate asjaomaste toodete puhul väljendatakse kogust netomassina kilogrammides ja asjakohasel juhul nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87* I lisas esitatud täiendavates mõõtühikutes, võttes aluseks harmoneeritud süsteemis osutatud koodi; kõikidel muudel juhtudel väljendatakse kogust netomassina või kui see on asjakohane, netomahuna või ühikute arvuna. Täiendavat mõõtühikut kasutatakse siis, kui see on järjepidevalt määratletud kõigi harmoneeritud süsteemi koodi alla kuuluvate võimalike alamrubriikide puhul, millele on osutatud hooldsuskohustuse täitmise deklaratsioonis või mis on esitatud lihtsustatud deklaratsiooni osana;

---

* Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj>).“;

b) punkt f asendatakse järgmisega:

„f) iga sellise äriettevõtte, ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja nimi, aadress ja e-posti aadress, kellele on asjaomaseid tooteid tarnitud;“.

9) Artikli 15 lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Komisjon võib hõlbustada käesoleva määruse ühtlustatud rakendamist, koostades asjakohased suunised, tagades jätkuva teabevahetuse ekspertide, sidusrühmade ja kõigi asjaomaste ettevõtjatega, sealhulgas esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate, tootmisahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejatega, töötades välja parimad tavad ja kogudes tehnilist tagasisidet olemasolevalt maailma metsade kaitset ja taastamist käsitlevalt komisjoni eksperdirühma mitut sidusrühma hõlmavalt platvormilt ning edendades piisavat teabevahetust, koordineerimist ja koostööd pädevate asutuste vahel, pädevate asutuste ja tolliasutuste vahel ning pädevate asutuste ja komisjoni vahel.“

10) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Pädevad asutused kontrollivad oma territooriumil, kas liidus asuvad ettevõtjad, tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad täidavad käesoleva määruse nõudeid. Pädevad asutused kontrollivad oma territooriumil, kas ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja asjaomased tooted, mida ta on turule lasknud või kavatseb turule lasta, on turul kättesaadavaks teinud või kavatseb turul kättesaadavaks teha või on eksporditud või kavatseb ekspordida, vastavad käesoleva määruse nõuetele.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Tehtavate kontrollide kindlaksmääramisel kasutavad pädevad asutused riskipõhist lähenemisviisi. Riskikriteeriumid määratakse kindlaks käesoleva määruse nõuetele mittevastavuse riskide analüüsi põhjal, võttes eelkõige arvesse asjaomaseid saadusi, tarneahelate keerukust ja pikkust, sealhulgas asjaomaste toodete segamist, ning asjaomase toote töötlemisetappi, seda, kas asjaomased maatükid külgnevad metsaga, riskitaseme määramist riikidele või nende osadele artikli 29 kohaselt, pöörates erilist tähelepanu suure riskiga riikide või nende osade olukorrale, ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate või kauplejate poolset käesoleva määruse nõuete varasemat mittetäitmist, kõrvalehoidmise riske ning mis tahes muud asjakohast teavet. Riskianalüüs põhineb artiklites 9 ja 10 osutatud tabel ja võib põhineda artiklis 33 osutatud infosüsteemis sisalduval tabel ning seda võivad toetada muud asjakohased allikad, nagu seireandmed, rahvusvahelistelt organisatsioonidelt saadud riskiprofiilid, artikli 31 kohaselt väljendatud põhjendatud kahtlused või komisjoni eksperdirühma kohtumiste järeldused.“;

c) lõike 5 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) kontrollitavate ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate valik; kõnealune valik põhineb punktis a osutatud riiklikel riskikriteeriumidel, kasutades muu hulgas artiklis 33 osutatud infosüsteemis sisalduvat teavet ja elektroonilisi andmetöötlusvahendeid; pädevad asutused võivad iga kontrollitava ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja puhul kindlaks määrata konkreetseid hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonid, mida tuleb kontrollida.“;

d) lõiked 8–11 asendatakse järgmisega:

„8. Iga liikmesriik tagab, et tema pädevate asutuste käesoleva artikli lõike 1 kohaselt tehtavad iga-aastased kontrollid hõlmavad vähemalt 3 % sellistest ettevõtjatest, tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjatest ja mitte-VKEdest kauplejatest, kes lasevad turule, teevad turul kättesaadavaks või ekspordivad asjaomaseid tooteid, mis sisaldavad või mille valmistamiseks on kasutatud asjaomaseid saadusi, mis on toodetud sellises tootjariigis või selle osades, mis on artikli 29 kohaselt standardse riskiga.

9. Iga liikmesriik tagab, et tema pädevate asutuste käesoleva artikli lõike 1 kohaselt tehtavad iga-aastased kontrollid hõlmavad vähemalt 9 % sellistest ettevõtjatest, tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjatest ja mitte-VKEdest kauplejatest, kes lasevad turule, teevad turul kättesaadavaks või ekspordivad asjaomaseid tooteid, mis sisaldavad või mille valmistamiseks on kasutatud asjaomaseid saadusi, ning 9 % kõigi selliste asjaomaste toodete kogusest, mis sisaldavad või mille valmistamiseks on kasutatud asjaomaseid saadusi, mis on toodetud sellises riigis või selle osades, mis on artikli 29 kohaselt suure riskiga.

10. Iga liikmesriik tagab, et tema pädevate asutuste käesoleva artikli lõike 1 kohaselt tehtavad iga-aastased kontrollid hõlmavad vähemalt 1 % sellistest ettevõtjatest, tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjatest ja mitte-VKEdest kauplejatest, kes lasevad turule, teevad turul kättesaadavaks või ekspordivad asjaomaseid tooteid, mis sisaldavad või mille valmistamiseks on kasutatud asjaomaseid saadusi, mis on toodetud sellises riigis või selle osades, mis on artikli 29 kohaselt väikese riskiga.

11. Pädevate asutuste tehtavate kontrollide kvantifitseeritud eesmärgid tuleb täita iga asjaomase saaduse puhul eraldi. Kvantifitseeritud eesmärgid arvutatakse selliste ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjate ja mitte-VKEdest kauplejate koguarvu alusel, kes lasid eelneval aastal turule, tegid turul kättesaadavaks või ekspordisid asjaomaseid tooteid, ning kohaldatavuse korral koguse alusel. Ettevõtjad loetakse kontrollituks, kui pädev asutus on kontrollinud artikli 18 lõike 1 punktides a ja b osutatud elemente. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad loetakse kontrollituks, kui pädev asutus on kontrollinud artikli 19 lõikes 1 osutatud elemente.“;

e) lõige 13 asendatakse järgmisega:

„13. Kontrolle tehakse ettevõtjat, tarneahela hilisema etapi ettevõtjat või kauplejat ette hoiatamata, välja arvatud juhul, kui ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja eelnev teavitamine on tulemusliku kontrollimise tagamiseks vajalik.“

11) Artiklid 18 ja 19 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 18

Ettevõtjate kontrollimine

1. Ettevõtjate kontrollimine hõlmab järgmist:

- a) hoolsuskohustuse täitmise süsteemi, sealhulgas riskihindamise ja riskivähendamistoimingute ning selliste dokumentide ja andmete kontrollimine, mis tõendavad hoolsuskohustuse täitmise süsteemi korralikku toimimist;
- b) selliste dokumentide ja andmete kontrollimine, mis näitavad, et konkreetne asjaomane toode, mille ettevõtja on turule lasknud või mida ta kavatseb turule lasta või mida ta kavatseb eksportida, vastab käesoleva määruse nõuetele, sealhulgas vajaduse korral riskivähendamismeetmete kaudu, ning asjaomaste hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide kontrollimine või esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate puhul asjaomase lihtsustatud deklaratsiooni või sellise teabe kontrollimine, mille liikmesriigid on teinud ettevõtja kohta artiklis 33 osutatud infosüsteemis kättesaadavaks.

2. Ettevõtjate kontrollimine võib vajaduse korral, eelkõige kui lõikes 1 osutatud kontrollid on tekitanud küsimusi, hõlmata ka järgmist:

- a) asjaomaste saaduste või toodete kohapealne kontrollimine, et teha kindlaks nende vastavus hoolsuskohustuse täitmiseks kasutatud dokumentidele;

- b) artikli 24 kohaselt võetud parandusmeetmete kontrollimine;
- c) kõik asjakohased tehnilised ja teaduslikud vahendid, sealhulgas anatoomiline, keemiline või DNA analüüs, et määrata kindlaks liik või asjaomase saaduse või toote täpne tootmiskoht;
- d) kõik asjakohased tehnilised ja teaduslikud vahendid, et teha kindlaks, kas asjaomased tooted on raadamisvabad, sealhulgas Maa jälgimise andmed, näiteks Copernicuse programmi ja vahendite andmed või muudest avalikult või eraviisiliselt kättesaadavatest asjakohastest allikatest pärinevad andmed, ning
- e) pistelised kontrollid, sealhulgas kohapealsed auditid, muu hulgas vajaduse korral kolmandates riikides, tingimusel et need kolmandad riigid on sellega nõus, kõnealuste kolmandate riikide haldusametustega tehtava koostöö kaudu.

Artikkel 19

Tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate kontrollimine

1. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate kontrollimine hõlmab selliste dokumentide ja andmete kontrollimist, mis tõendavad artikli 5 lõigete 1, 2, 3 ja 4 järgimist.
2. Tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate kontrollimine võib vajaduse korral, eelkõige siis, kui lõikes 1 osutatud kontrollid on tekitanud küsimusi, hõlmata ka pistelisi kontrole, sealhulgas kohapealseid auditeid.“;

12) Artikli 20 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võivad lubada oma pädevatel asutustel nõuda ettevõtjatel, tarneahela hilisema etapi ettevõtjatel või kauplejatelt sisse kõik kulud, mis neil asutustel on seoses nõuetele mittevastavusega tekkinud.“

13) Artikli 21 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Pädevad asutused sõlmivad komisjoniga halduskokkulepped uurimistega seotud teabe edastamise ja uurimiste läbiviimise kohta. Pädevad asutused teavitavad komisjoni ka kõigist olulistest dokumenteeritud tehnilistest vigadest või olulistest häiretest, mis tulenevad artiklis 33 osutatud infosüsteemist.

3. Pädevad asutused vahetavad käesoleva määruse täitmise tagamiseks vajalikku teavet, sealhulgas artiklis 33 osutatud infosüsteemi kaudu. See hõlmab juurdepääsu andmist teabele, mis käsitleb ettevõtjaid, tarneahela hilisema etapi ettevõtjaid ja kauplejaid, sealhulgas hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonidele ja esmatootjast mikro- või väikeettevõtte puhul lihtsustatud deklaratsioonidele ning teabele tehtud kontrollide laadi ja tulemuste kohta, ning selle teabe vahetamist teiste liikmesriikide pädevate asutustega, et hõlbustada käesoleva määruse täitmise tagamist.“

14) Artikli 22 lõike 1 punktid b ja c asendatakse järgmisega:

- „b) ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate suhtes tehtud kontrollide arv ja tulemused ning ettevõtjate, mitte-VKEdest ettevõtjate ja mitte-VKEdest kauplejate koguarv, sealhulgas tuvastatud nõuetele mittevastavuse liigid;
- c) kontrollitud asjaomaste toodete kogus võrreldes käesoleva määruse artiklis 33 osutatud infosüsteemis esitatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooniga hõlmatud asjaomaste toodete üldkogusega, mis on turule lastud või eksporditud; tootjariigid; turule sisenevate või turult väljuvate asjaomaste toodete puhul väljendatakse kogust netomassina kilogrammides ja asjakohasel juhul määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisas esitatud täiendavates mõõtühikutes, võttes aluseks harmoneeritud süsteemis osutatud koodi; kõikidel muudel juhtudel väljendatakse kogust netomassina või kui see on asjakohane, netomahuna või ühikute arvuna; täiendavat mõõtühikut kasutatakse siis, kui see on järjepidevalt määratletud kõigi harmoneeritud süsteemi koodi alla kuuluvate võimalike alamrubriikide puhul, millele on osutatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonis;“.

15) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

Nõuetele mittevastavuse korral võetavad parandusmeetmed

1. Kui pädevad asutused teevad kindlaks, et ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja ei ole täitnud käesoleva määruse nõudeid või et asjaomane toode, mis on turule lastud või turul kättesaadavaks tehtud või eksporditud, on nõuetele mittevastav, nõuavad nad viivitamata, et kõnealune ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja võtaks sobivaid ja proportsionaalseid parandusmeetmeid, et lõpetada mittevastavus kindlaks määratud mõistliku ajavahemiku jooksul, ilma et see piiraks artikli 25 kohaldamist.
2. Lõike 1 kohaldamisel hõlmab ettevõtjalt, tarneahela hilisema etapi ettevõtjalt või kauplejalt nõutav parandusmeede vastavalt kohaldatavusele vähemalt ühte järgmistest:
  - a) formaalse mittevastavuse, eelkõige 2. peatüki nõuetele mittevastavuse kõrvaldamine;
  - b) asjaomase toote turule laskmise, turul kättesaadavaks tegemise või ekspordimise takistamine;
  - c) asjaomase toote viivitamatu turult kõrvaldamine või tagasivõtmine;

- d) asjaomase toote annetamine heategevuslikul või avaliku huvi eesmärgil või kui see ei ole võimalik, siis selle kõrvaldamine kooskõlas liidu jäätmekäitlusõigusega.
3. Olenemata lõike 2 kohaselt võetud parandusmeetmetest kõrvaldab ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja hoolekohustuse täitmise süsteemi puudused, et vältida käesoleva määruse nõuetele edasise mittevastavuse riski.
4. Kui ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja jätab lõikes 2 osutatud parandusmeetmed võtmata pädeva asutuse poolt lõike 1 kohaselt kindlaks määratud ajavahemiku jooksul või kui lõikes 1 osutatud nõuetele mittevastavus püsib, tagavad pädevad asutused kõnealuse ajavahemiku möödumisel vajalike lõikes 2 osutatud parandusmeetmete kohaldamise kõigi vahenditega, mis on asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt neile kättesaadavad.“

16) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2008/99/EÜ* tulenevaid liikmesriikide kohustusi, kehtestavad liikmesriigid karistusnormid, mida kohaldatakse, kui ettevõtjad, tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad rikuvad käesolevat määrust, ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende rakendamise tagamiseks. Liikmesriigid teatavad kõnealustest normidest ja meetmetest komisjonile ja teatavad komisjonile viivitamata kõigist nende hilisematest muudatustest.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/99/oj>).“;

b) lõike 2 punktid a, b ja c asendatakse järgmisega:

- „a) trahvid, mille suurus on proportsionaalne tekitatud keskkonnakahju ning asjaomaste saaduste või toodete väärtusega, arvutades kõnealuste trahvide suuruse nii, et oleks tulemuslikult tagatud, et vastutavad isikud jäävad toime pandud rikkumistega saadud majanduslikust kasust ilma, ning suurendades korduvate rikkumiste korral trahve järk-järgult; juriidilise isiku puhul kehtestatakse sellise trahvi maksimumsummaks vähemalt 4 % ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja või kaupleja aastasest kogukäibest liidus trahviotsusele eelnenud majandusaastal, mis arvutatakse vastavalt ettevõtjate aastakäibe arvutamisele, nagu on sätestatud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004* artikli 5 lõikes 1, ning trahvisummat suurendatakse vajaduse korral nii, et see ületaks saadud võimalikku majanduslikku kasu;
- b) asjaomaste toodete konfiskeerimine ettevõtjalt, tarneahela hilisema etapi ettevõtjalt ja/või kauplejalt;
- c) ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja ja/või kaupleja asjaomaste toodetega tehtud tehingust saadud tulu konfiskeerimine;

---

* Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj>).“

17) Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Hoosuskohustuse täitmise deklaratsiooni viitenumber või esmootjast mikro- või väikeettevõtja puhul deklaratsiooni tunnuscode tehakse tolliasutustele kättesaadavaks enne turule siseneva või turult väljuva asjaomase toote vabasse ringlusse lubamist või ekspordit. Selleks teeb asjaomase toote vabasse ringlusse lubamise või ekspordit tollideklaratsiooni esitav isik tolliasutustele kättesaadavaks asjaomase tootega seotud hoosuskohustuse täitmise deklaratsiooni viitenumbri või esmootjast mikro- või väikeettevõtja puhul deklaratsiooni tunnuscode, välja arvatud juhul, kui hoosuskohustuse täitmise deklaratsioon tehakse kättesaadavaks artikli 28 lõikes 2 osutatud elektroonilise liidese kaudu. Käesolevat lõiget ei kohaldata tootmisahela hilisema etapi ettevõtja asjaomase toote ekspordit suhtes.“;

b) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Kui käesoleva artikli lõikes 6 osutatud staatus näitab, et turule siseneva või turult väljuva asjaomase toote puhul on artikli 17 lõike 2 kohaselt kindlaks tehtud, et enne kõnealuse toote turule laskmist või ekspordit tuleb seda kontrollida, peatab tolliasutus asjaomase toote vabasse ringlusse lubamise või ekspordit.“

18) Artikli 27 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Tolliasutused võivad anda kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikega 1 konfidentsiaalset teavet, mille tolliasutused on saanud oma ülesannete täitmise käigus või mis on tolliasutustele esitatud konfidentsiaalselt, selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus ettevõtja, tarneahela hilisema etapi ettevõtja, kaupleja või volitatud esindaja asub.“

19) Artiklit 28 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon töötab välja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/2399* loodud Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtsel teeninduskeskkonnal põhineva elektroonilise liidese, mis võimaldab edastada andmeid, eelkõige käesoleva määruse artikli 26 lõigetes 6–9 osutatud teateid ja taotlusi liikmesriikide tollisüsteemide ja käesoleva määruse artiklis 33 osutatud infosüsteemi vahel. Kõnealune elektrooniline liides võetakse kasutusele hiljemalt 1. detsembriks 2029.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2399, millega luuakse Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtne teeninduskeskkond ja muudetakse määrust (EL) nr 952/2013 (ELT L 317, 9.12.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2399/oj>).“;

b) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) ettevõtjatel täita käesoleva määruse artikli 4 kohast kohustust esitada asjaomase saaduse või tootega seotud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioon, tehes see kättesaadavaks riikliku tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna kaudu, millele on osutatud määruse (EL) 2022/2399 artiklis 8, ja saada pädevatelt asutustelt selle kohta tagasisidet, ning“.

20) Artiklit 31 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

- „1. Füüsilised ja juriidilised isikud võivad pädevatele asutustele väljendada põhjendatud kahtlust, kui nad leiavad, et üks või mitu ettevõtjat, tarneahela hilisema etapi ettevõtjat või kauplejat ei täida käesolevat määrust.
2. Pädevad asutused hindavad põhjendamatu viivitusega hoolikalt ja erapooletult põhjendatud kahtlust, muu hulgas seda, kas väited on tõendatud, ning võtavad vajalikke meetmeid, sealhulgas ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate kontrollimine ja ärakuulamine, et avastada võimalik mittevastavus käesoleva määruse nõuetele, ning võtavad sobival juhul artikli 23 kohaseid ajutisi meetmeid, et hoida ära uurimisaluste asjaomaste toodete turule laskmine, turul kättesaadavaks tegemine ja eksportimine.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1937* kohaseid kohustusi, näevad liikmesriigid ette meetmed nende füüsiliste või juriidiliste isikute identiteedi kaitseks, kes väljendavad põhjendatud kahtlust või viivad läbi uurimisi, et kontrollida, kas ettevõtjad, tarneahela hilisema etapi ettevõtjad või kauplejad järgivad käesolevat määrust.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).“

21) Artiklit 33 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punkti a järele lisatakse järgmine punkt:

„aa) tarneahela hilisema etapi mitte-VKEdest ettevõtjate ja mitte-VKEdest kauplejate registreerimine vastavalt artikli 5 lõikele 2;“;

ii) punktid b ja c asendatakse järgmisega:

„b) hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide registreerimine, sealhulgas asjaomasele ettevõtjale iga infosüsteemi kaudu esitatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooni viitenumbri edastamine;

- c) esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate esitatud lihtsustatud deklaratsioonide registreerimine ning deklaratsiooni tunnuskoodi määramine asjaomasele ettevõtjale.“;
- iii) punkt g asendatakse järgmisega:
- „g) asjakohase teabe esitamine, et toetada artikli 16 lõikes 5 osutatud kontrollikava jaoks riskiprofiili koostamist, sealhulgas kontrollide ning ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate, kauplejate ning asjaomaste saaduste ja toodete riskiprofiili koostamise tulemuste esitamine, et teha elektrooniliste andmetötlusvahendite abil kindlaks kontrollitavad ettevõtjad, tarneahela hilisema etapi ettevõtjad ja kauplejad, nagu on osutatud artikli 16 lõikes 5, ning pädevate asutuste kontrollitavad asjaomased tooted;“;
- iv) punkt i asendatakse järgmisega:
- „i) teabevahetuse toetamine pädevate asutuste ning ettevõtjate, tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate vahel käesoleva määruse rakendamise eesmärgil, sealhulgas vajaduse korral digitaalsete tarneahela juhtimise vahendite kasutamise kaudu.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjon kehtestab rakendusaktidega õigusnormid, mis käsitlevad käesoleva artikli kohase infosüsteemi toimimist, sealhulgas:

- a) õigusnormid isikuandmete kaitse ja andmevahetuse kohta muude IT-süsteemidega;
- b) eriolukorras tegutsemise kord juhuks, kui infosüsteemi funktsioonid ei ole kättesaadavad.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 36 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjon annab tolliasutustele, pädevatele asutustele, ettevõtjatele, tarneahela hilisema etapi ettevõtjatele ja kauplejatele ning asjakohasel juhul nende volitatud esindajatele juurdepääsu kõnealusele infosüsteemile vastavalt nende käesoleva määruse kohastele kohustustele.“

22) Artikkel 34 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 34

Läbivaatamine

1. Komisjon võib kooskõlas artikliga 35 võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa seoses selliste asjaomaste toodete CN-koodidega, mis sisaldavad või mille puhul on söötmiseks või valmistamiseks kasutatud asjaomast saadust.
  - 1a. 30. aprilliks 2026 vaatab komisjon käesoleva määruse lihtsustused läbi ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule selle põhjal aruande, lisades asjakohasel juhul seadusandliku ettepaneku.
2. 30. juuniks 2030 ning seejärel vähemalt iga viie aasta järel vaatab komisjon käesoleva määruse üldiselt läbi ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule sellekohase aruande, lisades sellele kohasel juhul seadusandliku ettepaneku. Esimene aruanne sisaldab eriuuringutel põhinevat hinnangut eelkõige järgmise kohta:
  - a) vajadus täiendavate kaubanduse hõlbustamise vahendite järele ja nende teostatavus, eelkõige käesolevast määrusest tugevalt mõjutatud vähim arenenud riikide ja standardse või suure riskiga riikide ja nende osade puhul, et toetada käesoleva määruse eesmärkide saavutamist;

- b) käesoleva määruse mõju põllumajandustootjatele, eelkõige väikepõllumajandustootjatele, põlisrahvastele ja kohalikele kogukondadele ning võimalik vajadus anda kestlikele tarneahelatele üleminekuks ja väikepõllumajandustootjatele käesoleva määruse nõuete täitmiseks lisatoetust;
- c) mõiste „metsa degradeerumine“ edasine laiendamine, tuginedes põhjalikule analüüsile ja võttes arvesse selles küsimuses rahvusvahelistel aruteludel tehtud edusamme;
- d) artikli 2 punktis 28 osutatud hulknurkade kohustusliku kasutamise künnis, võttes arvesse selle mõju raadamise ja metsade degradeerumise vastu võitlemisele;
- e) käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate asjaomaste saaduste ja toodetega kauplemise struktuuri muutused, kui nimetatud muutused võivad osutada kõrvalehoidmisele;
- f) hinnang selle kohta, kas tehtud kontrollid on olnud tulemuslikud selle tagamiseks, et turul kättesaadavaks tehtud või eksporditud asjaomased saadused ja tooted vastavad artiklile 3;
- g) käesoleva määruse kohaldamisala võimalik laiendamine muule metsamaale ja artikli 2 punktis 13 osutatud kuupäev, et minimeerida liidu osa looduslike ökosüsteemide ümberkujundamises ja nende seisundi halvenemises;

- h) käesoleva määruse kohaldamisala võimalik laiendamine muudele looduslikele ökosüsteemidele, sealhulgas muule suure süsinikuvaruga ja suure elurikkusega maa-alale, nagu rohumaad, turbaalad ja märgalad;
- i) asjaomaste saaduste mõju raadamisele ja metsade degradeerumisele, nagu seda näitavad teaduslikud tõendid, ning võttes arvesse tarbimise muutusi, sealhulgas vajadust laiendada käesoleva määruse kohaldamisala muudele saadustele, sealhulgas maisile, ning sellise laiendamise teostatavust, ja vajadust muuta või laiendada asjaomaste toodete loetelu, sealhulgas biokütuste (HS-kood 382600) võimaliku lisamisega I lisse;
- j) finantseerimisasutuste roll raadamisele ja metsade degradeerumisele otseselt või kaudselt kaasa aitavate rahavoogude ärahoidmisel ning vajadus näha liidu õigusaktides finantseerimisasutustele ette konkreetsed kohustused;
- k) tarneahela hilisema etapi ettevõtjate ja kauplejate roll selle tagamisel, et tarneahelad oleksid raadamisvabad ja et käesolev määrus saavutaks oma eesmärgid;
- l) esmatootjast mikro- või väikeettevõtjate roll selle tagamisel, et tootmine on raadamisvaba ja käesolev määrus saavutab oma eesmärgid, ning võimalik kõrvalehoidmise risk.“

23) Artikkel 35 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 35

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 34 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 29. juunist 2023. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt kuus kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 34 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 34 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

24) Artikkel 37 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 37

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 995/2010 tunnistatakse kehtetuks alates 30. detsembrist 2026.
2. Määruse (EL) nr 995/2010 kohaldamist jätkatakse 31. detsembrini 2029 määruse (EL) nr 995/2010 artikli 2 punktis a määratletud puidu ja puittoodete suhtes, mis on toodetud enne 29. juunit 2023 ja lastud turule alates 30. detsembrist 2026.

3. Erandina käesoleva määruse artikli 1 lõikest 2 peavad määruse (EL) nr 995/2010 artikli 2 punktis a määratletud puit ja puittooted, mis on toodetud enne 29. juunit 2023 ja lastud turule alates 31. detsembrist 2029, vastama käesoleva määruse artiklile 3.“

25) Artikkel 38 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 38

Jõustumine ja kohaldamise alguskuupäev

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Kui käesoleva artikli lõikest 3 ei tulene teisiti, kohaldatakse artikleid 3–13, 16–24, 26, 31 ja 32 alates 30. detsembrist 2026.
3. Nende ettevõtjate suhtes, kes 31. detsembri 2024 seisuga olid asutatud füüsilisest isikust ettevõtjatena või mikro- või väikeettevõtjatena vastavalt direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõike 1 või lõike 2 esimese lõigu tähenduses, olenemata nende õiguslikust vormist, kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud artikleid alates 30. juunist 2027, välja arvatud toodete puhul, mis on hõlmatud määruse (EL) nr 995/2010 lisaga.“

- 26) I lisa tabelist jäetakse välja rida „ex 49 Paberil raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted, käsikirjad, masinakirjatekstid ning plaanid ja joonised“.
- 27) II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.
- 28) Käesoleva määruse II lisa tekst lisatakse III lisana.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

II lisas jäetakse välja punkt 4.

II LISA

„III LISA

Esmatootjast mikro- või väikeettevõtja lihtsustatud deklaratsioon

Artikli 4a lõike 3 kohases esmatootjast mikro- või väikeettevõtja lihtsustatud ühekordses deklaratsioonis esitatav teave hõlmab järgmist.

1. Mikro- või väikeettevõtja nimi ja aadress ning juhul kui asjaomased saadused ja tooted sisenevad turule või väljuvad turult, ettevõtja registreerimis- ja identifitseerimisnumber (EORI) vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 9.
2. Asjaomaste toodete harmoneeritud süsteemi kood, vabas vormis kirjeldus, sealhulgas kaubanimi, ja ühekordne hinnanguline aastane kogus, mida kavatakse turule lasta või eksportida, väljendatuna netomassina, täpsustades hinnangulist protsenti või kõrvalekallet, või kui see on asjakohane, netomahuna või ühikute arvuna. Turule sisenevate või turult väljuvate asjaomaste toodete puhul väljendatakse kogust netomassina kilogrammides ja asjakohasel juhul nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisas esitatud täiendavates mõõtühikutes, võttes aluseks harmoneeritud süsteemis osutatud koodi; kõikidel muudel juhtudel väljendatakse hinnangulist kogust netomassina, täpsustades hinnangulist protsenti või kõrvalekallet, või kui see on asjakohane, netomahuna või ühikute arvuna. Täiendavat mõõtühikut kasutatakse siis, kui see on järjepidevalt määratletud kõigi harmoneeritud süsteemi koodi alla kuuluvate võimalike alamrubriikide puhul, millele on osutatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonis.

3. Tootjariik ja kõigi maatükkide asukohatuvastus, või ettevõtte või kõigi selliste maatükkide postiaadress, millel esmatootjast mikro- või väikeettevõtja asjaomaseid saadusi toodab. Asjaomaste toodete puhul, mis sisaldavad või mille valmistamiseks on kasutatud veiseid, ja selliste asjaomaste toodete puhul, kus asjaomaseid tooteid on kasutatud söödana, hõlmab postiaadress või asukohatuvastus kõiki ettevõtteid, kus veiseid peeti. Kui asjaomaseid tooteid toodetakse eri maatükkidel, lisatakse vastavalt artikli 9 lõike 1 punktile d kõigi maatükkide postiaadress või asukohatuvastus.

4. Tekst: „Käesoleva deklaratsiooniga kinnitab esmatootjast mikro- või väikeettevõtja, et ta täidab hoolsuskohustust kooskõlas määrusega (EL) 2023/1115 asjaomaste toodete suhtes, mille ta turule laseb või ekspordib, ning et ta laseb need turule või ekspordib üksnes juhul, kui ei ole tuvastatud riski või on tuvastatud ainult väheoluline risk, et asjaomased tooted ei vasta nimetatud määruse artikli 3 punktile a või b.““
